

ที่ ปน ๐๐๒๓.๓/๙๙๙๑

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเคซา ปน ๙๔๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือในการดำเนินการด้านไอโอดีนกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี และนายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๐๒๐ ลงวันที่ ๑๘
เมษายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗
สิงหาคม ๒๕๕๕ กำหนดให้วันที่ ๒๕ มิถุนายนของทุกปี เป็นวันไอโอดีนแห่งชาติ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสภานานาชาติเพื่อการควบคุมการขาดสารไอโอดีน (International Council
for Control of Iodine Deficiency Disorders, ICCIDD) ได้ทูลเกล้าถวายเหรียญทอง ICCIDD
แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของโลกที่ได้รับรางวัลนี้ เมื่อวันที่ ๒๕
มิถุนายน ๒๕๕๐ ประกอบกับข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้ดำเนินการในเรื่อง
แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมรณรงค์ในการควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน และร่วม
ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้
ความร่วมมือโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่ถือปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวุฒิ วังศ์ศุภรานันต์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๖๐๔๔, ๐ ๗๓๓๔ ๙๕๑๙

ต้อ ๑๐๓ - ๑๐๔

โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๖๕๘๑

Handwritten signature/initials.

สง.ห้องนังจังหวัดเชียง
รับที่ 4115
วันที่ 22 เม.ย. 2556
ตรา

☐ จ.บ.ท.
☐ ก.ม.บ.
☒ ก.พ.ด.
☐ ก.ก.ร.
☐ ก.ง.บ.

ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๐๒๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือในการดำเนินการด้านไอโอดีนกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๙/ว(ท) ๒๘๑๕๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ จำนวน ๑ ชุด
๒. หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ กำหนดให้วันที่ ๒๕ มิถุนายนของทุกปี เป็นวันไอโอดีนแห่งชาติ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสภานานาชาติเพื่อการควบคุมการขาดสารไอโอดีน (International Council for Control of Iodine Deficiency Disorders, ICCIDD) ได้ทูลเกล้าถวายเหรียญทอง ICCIDD แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของโลกที่ได้รับรางวัลนี้ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๐ และเพื่อใช้เป็นวันจัดกิจกรรมรณรงค์ประสานความร่วมมือ ร่วมใจจากทุกฝ่ายในการควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนไม่ให้เป็นปัญหาทางสาธารณสุข ประกอบกับในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ มีข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ทราบและดำเนินการในเรื่องแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ซึ่งให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแล ในการเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมกับการพัฒนาทางสมอง สติปัญญา ร่างกายและจิตใจของเด็กในช่วงปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ไอโอดีนกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลไกการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย รายละเอียดตามอ้างถึง นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมรณรงค์ในการควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน และร่วมขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ไอโอดีนกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกหลักสำคัญที่จะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าว จึงขอความร่วมมือให้จังหวัดแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พิจารณาให้ความร่วมมือโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถปรึกษาการดำเนินงานได้จากศูนย์อนามัยเขตที่ ๑-๑๒ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญและดำเนินการตามภารกิจอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในช่วงปฐมวัย ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พิจารณาส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรชุมชนและเครือข่าย ตลอดจนร่วมดำเนินงานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการส่งเสริมการป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน การเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา การเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง เป็นต้น

๒. การดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้พื้นฐานในเรื่องโภชนาการและสุขภาพเด็ก โดยขอความร่วมมือให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้พื้นฐานในเรื่องโภชนาการและสุขภาพเด็ก เรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา

/และการเลี้ยงดู ...

และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง หลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (International Code of Marketing of Breast Substitutes) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๕๑ การให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะพร่องไอโอดีน โรคขาดสารไอโอดีน การบริโภคเกลือไอโอดีน เรื่องอนามัยและสุขภาพพลสมรรถภาพและการป้องกันอุบัติเหตุ ผ่านช่องทาง ต่าง ๆ อาทิ เสียงตามสาย วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สถานีอนามัย/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนารอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

๓. การดำเนินการด้านไอโอดีนกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาสั่งการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เกลือที่มีสารไอโอดีนในการปรุงอาหารกลางวันสำหรับเด็กปฐมวัย

๓.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาดำเนินการส่งเสริมการใช้เกลือไอโอดีนในชุมชน โดยเน้นการควบคุมคุณภาพของเกลือที่ขายในชุมชน และส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคเกลือเสริมไอโอดีน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับสารไอโอดีนที่เพียงพอและถ้วนหน้า อาทิ

- การควบคุมคุณภาพเกลือที่จุดจำหน่าย โดยการให้ความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของสารไอโอดีน และขอความร่วมมือร้านค้าจำหน่ายเกลือเสริมไอโอดีนที่ได้มาตรฐาน

- การตรวจสอบคุณภาพเกลือในครัวเรือน การใช้มาตรการทางสังคมให้ประชาชน สอดส่องระวังในพื้นที่ไม่ให้ลูกหลานซื้อเกลือที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยผ่านการสุ่มตรวจของนักเรียนที่เป็นอาสาสมัคร ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพในโรงเรียนและชุมชน หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- ประสานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่ รับผิดชอบ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนให้ความรู้แก่ประชาชนในการใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงและประกอบอาหารในครัวเรือน

- การตรวจปีสวะของหญิงตั้งครรภ์ การให้ความรู้สตรีก่อนการตั้งครรภ์

- การอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นในการประกอบอาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์ และหญิง

ให้นมบุตร เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไชยชัย เดชอมรธัญ)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม

ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

หมายเหตุ : ดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยจาก www.dla.go.th เข้าถึงได้จาก “หนังสือราชการ.สค.”

สรุป

หลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่

(International Code of Marketing of Breast-Milk Substitutes)

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ลดต่ำลงอย่างน่าเป็นห่วงไปทั่วโลกนี้เอง ทำให้กลุ่มบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ได้ออกมาเคลื่อนไหว และเรียกร้องให้กำหนดกฎเกณฑ์ระดับโลกเพื่อแก้ไขปัญหานี้ โดยเฉพาะกรณีการครอบงำจากอิทธิพลการโฆษณาและการตลาดของบริษัท และผลจากการขับเคลื่อนนี้ จึงเป็นที่มาของ CODE

CODE หรือ International Code of Marketing of Breast-Milk Substitutes คือ หลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ ที่ผ่านการรับรองจากผู้แทนรัฐบาลประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย ด้วยคะแนนเสียงท่วมท้นในที่ประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ 34 (SHA 34) เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม ค.ศ. 1981

อย่างไรก็ตามมติที่ประชุมให้ออก CODE เป็น “คำแนะนำ” (Recommendation) มากกว่าออกเป็น “ข้อบังคับ” (Regulation) มตินี้จึงไม่ได้เป็นข้อผูกมัดให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

เนื่องจาก CODE เป็นแค่หลักเกณฑ์ฯ การละเมิด CODE จึงยังปรากฏอยู่ตลอดเวลาหรือแม้แต่นักวิชาการสาธารณสุขเองก็ได้นำ CODE มาใช้กำหนดเป็นเส้นกั้นเขตแดนกับบริษัท อาจเป็นเพราะ CODE มีสถานะเพียง “คำแนะนำ” ที่มีกฎหมายจึงไม่มีอำนาจบังคับ ดังที่ Dr. Shubber ที่ปรึกษาอาวุโสทางด้านกฎหมายขององค์การอนามัยโลก ได้กล่าวไว้ว่า

“CODE เป็นเรื่องของจริยธรรมหรือความคิดของแต่ละประเทศที่มีความจริงจังต่อการปกป้องสุขภาพของทารก”

วัตถุประสงค์ของ CODE เพื่อสนับสนุนให้ทารกได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่อย่างเดียวใน 6 เดือนแรก และควรส่งเสริมให้ได้รับนมแม่อย่างต่อเนื่องพร้อมอาหารตามวัยที่เหมาะสมเป็นระยะเวลา 2 ปี หรือนานกว่านั้น และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงต้องมีการกำกับบริษัทผู้ผลิตอาหารทดแทนนมแม่ และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น นมผงดัดแปลงสำหรับทารก อาหารเสริม ขวดนม และจุกนม ฯลฯ ปฏิบัติตามกรอบ “คำแนะนำ” ในขอบเขตของ CODE ดังนี้

๑) บริษัทผู้ผลิตและผู้จำหน่ายอาหารทารกและเด็ก

(๑) ห้ามโฆษณาและทำการตลาดสินค้าในทุกรูปแบบ ทุกช่องทางของการโฆษณา ไม่ว่าโทรทัศน์ วิทยุ เว็บไซต์ (Website) หรือ นิตยสารต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งนิตยสารที่เกี่ยวกับแม่และเด็กโดยตรง รวมถึงสถานที่สาธารณะทุกที่ทุกแห่ง ล้วนแล้วเป็นการละเมิด CODE ทั้งสิ้น

(๒) ห้ามพนักงานขายติดต่อกับหญิงตั้งครรภ์ แม่ และครอบครัว ในอดีตพนักงานบริษัทอาศัยช่องทางจากการขาดแคลนบุคลากรสาธารณสุข โดยเสนอความช่วยเหลือจัดชั้นสอนสุขศึกษา ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้ ขณะเดียวกันก็ได้สอดแทรกโฆษณาผลิตภัณฑ์ของตนเข้าไปด้วย ทำให้แม่เกิดความเข้าใจผิดคิดว่าพนักงานบริษัทได้รับการเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล อิทธิพลนี้ส่งผลให้แม่โน้มเอียงที่จะไปใช้นมผงยี่ห้อดังกล่าวเลี้ยงลูก ด้วยเหตุนี้โรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก จึงห้ามพนักงานบริษัททำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหญิงตั้งครรภ์ แม่ และครอบครัว เมื่อบริษัทไม่สามารถดำเนินการรูปแบบเก่าได้ จึงหาช่องทางใหม่แทน เช่น ไปโรงงาน สำนักงานประกันสังคมเขตที่ว่าการอำเภอที่ไปแจ้งเกิด เป็นต้น

(๓) ห้ามบริจาคนมผงสำหรับทารกและเด็กเล็ก การบริจาค้นั้นไม่ได้เป็นการกุศล แต่เป็นวิธีการตลาดที่รู้กันว่ามีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงไม่ควรให้การบริจาคมมีส่วนเข้ามาแทรกแซงการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

๒) สถานบริการสาธารณสุข

(๑) ห้ามส่งเสริมธุรกิจอาหารทารกและเด็กเล็ก การที่สถานบริการสาธารณสุขรับบริจาคนมผงสำหรับทารกและเด็กเล็ก ทำให้มีนมผงใช้อย่างเหลือเฟือ ทำให้บุคลากรสาธารณสุขมองข้ามความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประกอบกับภาระงานที่มากในแต่ละวัน ดังนั้นความพยายามที่จะช่วยเหลือแม่จึงลดลงตามไปด้วย

(๒) ไม่ติดสื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัท ไม่รับและติดแสดงสื่อของบริษัท อาทิ โปสเตอร์ เอกสาร ปฏิทินตั้งโต๊ะ ที่มียี่ห้อสินค้าและเครื่องหมายการค้าของบริษัทตามห้องตรวจแพทย์ หอผู้ป่วย หรือพื้นที่ให้บริการ เพราะนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าให้บริษัทแล้ว ยังเป็นการรับรองคุณภาพของสินค้าด้วย ซึ่งอาจสร้างความเข้าใจผิดแก่แม่และหญิงตั้งครรภ์ที่พบเห็นสื่อเหล่านี้ได้ง่าย การรับบริจาคเครื่องใช้จากบริษัท จะต้องพิจารณาด้วยความเหมาะสม และบริษัทต้องไม่ติดยี่ห้อสินค้าลงบนอุปกรณ์เครื่องใช้นั้น ยกเว้นติดโลโก้ (Logo) ของบริษัทได้อย่างเดียว

๓) บุคลากรสาธารณสุข

(๑) ข้อมูลสินค้าของบริษัทที่ให้แก่แพทย์ พยาบาล และนักโภชนาการ จะต้องเป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเป็นจริง ไม่ใช่ข้อมูลในเชิงโฆษณา ตัวอย่าง เช่น ข้อมูลนมผงที่เติม DHA & ARA เปรียบเทียบกับทารกที่ได้รับนมแม่แล้วมีเขาวนปัญญาที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ยังไม่ได้มีข้อสรุปทางทฤษฎี ถือว่าเป็นการพูดเกินจริง (Health Claim) จึงไม่ควรนำเผยแพร่ เป็นที่ทราบกันดีว่า นมผงนั้นใช้นมวัวเป็นวัตถุดิบ จึงไม่มีทางที่จะผลิตให้มีสารอาหารที่สำคัญและจำเป็นอย่างครบถ้วน การเติมสารเหล่านี้เพียงบางชนิดจึงไม่สามารถเปรียบเทียบกับนมแม่ได้

(๒) ไม่รับตัวอย่างนมผง การที่บุคลากรสาธารณสุขรับตัวอย่างนมผงและหยิบยื่นต่อให้แม่ ทำให้แม่หันเหไปหานมผงง่ายขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาระหว่างการให้นมลูก แทนที่จะมาปรึกษาบุคลากรสาธารณสุข แม่จะแก้ปัญหาโดยใช้นมผงตัวอย่างที่อยู่ใกล้มือเลี้ยงลูกแทน ทำให้ทารกดูดนมแม่น้อยลง แต่ติดจุกนมและนมผงส่งผลให้น้ำนมแม่แห้งลงและไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงลูก ในที่สุดแม่จะเปลี่ยนเป็นใช้นมผงยี่ห้อเดียวกันนั้นไปจนกระทั่งลูกโต ซึ่งเป็นเทคนิคที่บริษัทนำมาใช้อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน บุคลากรสาธารณสุขจึงเสมือนผู้ทรงอิทธิพลต่อการตัดสินใจของแม่ในการเลือกกระหว่างการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หรือนมผง ดังนั้นบุคลากรสาธารณสุขจึงควรเข้าใจหรืออดทนที่จะให้ข้อมูลและสนับสนุนแม่เพื่อสร้างความมั่นใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แทนการหยิบยื่นนมผงให้ อย่างไรก็ตามการรับตัวอย่างนมผงทำได้ ๒ กรณี คือ เพื่อการวิจัยและเพื่อการศึกษาประเมินผลของผลิตภัณฑ์

(๓) ไม่รับของขวัญหรือการสนับสนุนด้านการเงินจากบริษัทผู้ผลิตละผู้จำหน่ายอาหารทารกและเด็กเล็กของขวัญเล็กน้อย เช่น ดินสอ ปากกา สมุด โปสเตอร์ นาฬิกา ร่ม เป็นต้น ดูเหมือนจะไม่มีผลทางธุรกิจ เพราะไม่มีราคาแพง แต่เป็นนัยสำคัญทางการตลาดที่แสนจะแยบยลของบริษัทที่ซ่อนไว้ นับเป็นการลงทุนด้วยต้นทุนที่ต่ำแต่ได้กำไรงาม เพราะบริษัทนอกจากจะสามารถสื่อประชาสัมพันธ์สินค้าได้ทั่วไปในสถานบริการสาธารณสุขแล้ว ยังสามารถสร้างข้อเตือนใจให้บุคลากรสาธารณสุขจดจำสินค้านั้น ๆ ได้

การสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อจัดประชุมสัมมนาเชิงวิชาการไม่เป็นการละเมิด CODE แต่ต้องกระทำโดยเปิดเผย ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ ซ่อนอยู่ เช่น การติดสไลด์แกนหรือโลโก้ขนาดใหญ่บนเอกสารวิชาการต่าง ๆ ดังนั้น การตัดสินใจที่จะรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนต่าง ๆ จากบริษัท อาจต้องพิจารณาว่าจะละเมิด CODE หรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุดบริษัทก็ได้ใจและมุมมองที่ดีของบุคลากรสาธารณสุขไปแล้วในเบื้องต้น และเป็นการง่ายที่บุคลากรเหล่านี้จะมีใจโน้มเอียงให้กับบริษัทในวันข้างหน้า และนี่ก็เป็นผลสำเร็จง่าย ๆ ของการลงทุนของบริษัท

(๔) บริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กควรปฏิบัติตาม CODE แม้ว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะของ CODE นมก็ตาม

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์
ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2551

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชาติ องค์การอนามัยโลกได้แนะนำให้ทารกกินนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน และกินควบคู่กับอาหารที่เหมาะสมตามวัยจนอายุ 2 ปี หรือมากกว่า มติที่ประชุมสมัชชาสาธารณสุขโลกได้ใช้ International Code of Marketing of Breastmilk Substitutes เป็นพันธะสัญญาให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ประเทศไทยจึงจัดทำ “หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2551” ประกอบกับ กระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และสนองโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว

ดังนั้น เพื่อปกป้องเด็กไทยให้ได้รับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กระทรวงสาธารณสุขจึงประกาศให้บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ต้องเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2551

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2551

(นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาด
อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2551

หมวด 1

ความมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้ทารกได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน หลังจากนั้นยังคง ได้รับนมแม่ควบคู่ไปกับอาหารเหมาะสมตามวัยจนอายุครบ 2 ปี ได้รับอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณค่าอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามวัย โดย

1.1 ปกป้อง ส่งเสริม และสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

1.2 สร้างหลักประกันว่า หากจำเป็นต้องได้รับอาหารทดแทนนมแม่ ต้องอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง เหมาะสม และได้รับข้อมูลเพียงพอ รวมทั้งมีการควบคุมกำกับด้านการตลาดและการจำหน่ายที่เหมาะสม

หมวด 2

ขอบเขต

หลักเกณฑ์นี้ใช้กับการทำการตลาดและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับอาหารทดแทนนมแม่ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมถึงคุณภาพ การมีวางจำหน่ายในตลาด (availability) และการให้ข้อมูลการใช้ผลิตภัณฑ์ ต่อไปนี้

ก. อาหารทดแทนนมแม่ ได้แก่

2.1 นมดัดแปลงสำหรับทารก อาหารทารก

2.2 นมดัดแปลงสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก

อาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก

2.3 อาหารตามวัยสำหรับทารกและเด็กเล็ก

2.4 อาหารอื่นสำหรับทารกและเด็กเล็ก

ข. ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ภาชนะบรรจุขวดนม หัวนมยาง หัวนมหลอก และอุปกรณ์ที่ใช้กับสิ่งดังกล่าวหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่สื่อถึงการเลี้ยงทารกและเด็กเล็กด้วยวิธีอื่นใดที่ไม่ใช่การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ค. ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

หมวด 3

นิยาม

หลักเกณฑ์นี้

ทารก (Infant) หมายความว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุครบ 12 เดือน

เด็กเล็ก (Young child) หมายความว่า เด็กที่มีอายุเกินกว่า 12 เดือนจนถึงอายุครบ 2 ปี

อาหารทดแทนนมแม่ (Breast Milk Substitutes) หมายความว่า อาหารใด ๆ ที่ได้ทำการตลาดหรือทำให้เข้าใจว่าใช้ทดแทนนมแม่ได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไม่ว่าการทดแทนนั้นจะเหมาะสมหรือไม่ก็ตาม

นมดัดแปลงสำหรับทารก (Infant formula) หมายความว่า นมดัดแปลงที่ใช้เลี้ยงทารกตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุครบ 12 เดือน

นมดัดแปลงสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก (Follow – up / Follow – on formula for infant and young child) หมายความว่า นมดัดแปลงที่ใช้เลี้ยงทารกหรือเด็กเล็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนถึงอายุครบ 3 ปี (ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเรื่อง นมดัดแปลงสำหรับทารกและนมดัดแปลงสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก แต่ในหลักเกณฑ์ฉบับนี้ใช้ขอบเขต 2 ปี)

อาหารทารก (Infant food) หมายความว่า อาหารที่ใช้เลี้ยงทารกตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุครบ 12 เดือน

อาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก (Follow-up/Follow-on food for infant and young child) หมายความว่า อาหารที่ใช้เลี้ยงทารกหรือเด็กเล็กที่มีอายุ ตั้งแต่ 6 เดือนถึงอายุครบ 3 ปี (ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเรื่องอาหารทารกและอาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก แต่ในหลักเกณฑ์ฉบับนี้ใช้ขอบเขต 2 ปี)

อาหารตามวัยสำหรับทารกและเด็กเล็ก (Complementary food) หมายความว่า อาหารตามวัยที่ใช้ร่วมกับนมแม่ หรือนมผสมให้แก่ทารกอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป จนถึงเด็กเล็กที่มีอายุ ตั้งแต่ 1 ปีถึงอายุครบ 3 ปี เพื่อให้ทารกหรือเด็กเล็กได้รับสารอาหารพอเพียง ทั้งนี้ให้

รวมถึงอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเรื่อง
อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กด้วย

ภาชนะบรรจุ (Container) หมายความว่า วัตถุที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ
นี้ ไม่ว่าด้วยการใส่หรือห่อหรือด้วยวิธีใดๆ แต่ในหลักเกณฑ์นี้ใช้ขอบเขต 2 ปี

ฉลาก (Label) หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมายหรือข้อความใด ๆ ที่แสดง
ไว้ที่ผลิตภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ หีบห่อของภาชนะที่บรรจุผลิตภัณฑ์ และใบแทรกใด ๆ (Insert,
Leaflet) ที่ติดมากับภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์

ผู้ผลิต (Manufacturer) หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจหรือผลิตหรือแบ่ง
บรรจุผลิตภัณฑ์หรือเปลี่ยนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ ภายใต้หลักเกณฑ์ฯนี้ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือ
ผ่านตัวแทนหรือภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน

ผู้นำเข้า (Importer) หมายความว่า ผู้นำหรือส่งผลิตภัณฑ์ตามหลักเกณฑ์ฯนี้เข้ามาใน
ราชอาณาจักร

ผู้จำหน่าย (Distributor) หมายความว่า ผู้ขาย จ่าย แจกหรือแลกเปลี่ยนไม่ว่าจะโดย
ทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการค้า หรือการมีไว้เพื่อจำหน่าย ทั้งนี้ให้รวมถึง
ตัวแทนหรือลูกจ้างของบุคคลดังกล่าวด้วย

การตลาด (Marketing) หมายความว่า วิธีการใดๆ ในการแนะนำหรือการจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ภายใต้ขอบเขตของหลักเกณฑ์ฯนี้ และให้หมายความรวมถึงวิธีการส่งเสริม สนับสนุน
การจำหน่าย การโฆษณา การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลด้วย

พนักงานการตลาด (Marketing Personnel) หมายความว่า บุคคลใดก็ตาม ที่มีหน้าที่
เกี่ยวข้องกับการตลาด

ตัวอย่าง (Sample) หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่แจกจ่ายโดยไม่คิดมูลค่า

สิ่งสนับสนุน (Supplies) หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ให้โดยไม่คิดมูลค่าหรือคิดราคาถูก เพื่อนำไปใช้ในระยะเวลาหนึ่งตามความจำเป็น เช่น เพื่อช่วยเหลือด้านสังคม รวมถึงผลิตภัณฑ์ให้กับครอบครัวที่มีความจำเป็นต้องใช้

ระบบบริการสุขภาพ (Health care system) หมายความว่า หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดูแลสุขภาพหญิง ตั้งครรภ์ มารดาและทารก และสถานพยาบาลทารกและเด็กเล็ก รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุขที่ทำงานในสถานพยาบาลเอกชน ทั้งนี้ ระบบบริการสุขภาพไม่รวมร้านขายยา และร้านค้าทั่วไป

บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข (Health worker) หมายความว่า บุคคลทุกสายงานอาชีพที่ทำงานในระบบบริการสุขภาพทั้งที่ได้รับและไม่ได้รับค่าตอบแทน รวมถึงอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

หมวด 4

การให้ข้อมูลข่าวสารและการให้ความรู้

4.1 กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัยมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะสร้างความมั่นใจว่า วัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลข่าวสารและเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอาหารทดแทนนมแม่ ต้องมีความถูกต้อง เทียบตรงและไม่แอบแฝง เพื่อประโยชน์ทางการค้า ซึ่งความรับผิดชอบนี้รวมถึงการวางแผน การจัดหา การออกแบบ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการควบคุม ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่ายจะกระทำได้โดยได้รับความเห็นชอบจากกรมอนามัย และมีเครื่องหมายการได้รับอนุญาตไว้ด้วย

4.2 สื่อและเอกสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารและการให้ความรู้ เกี่ยวกับการให้อาหารทดแทนนมแม่ ที่ให้แก่หญิงตั้งครรภ์ มารดาของทารกและเด็กเล็ก และประชาชนทั่วไป ทั้งข้อเขียน เสียง และภาพ ต้อง

4.2.1 มีข้อมูลที่ชัดเจนทุกหัวข้อ ดังนี้

(ก.) ประโยชน์และคุณค่าที่เหนือกว่าของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- (ข.) โภชนาการของแม่ การเตรียมตัวสำหรับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง
- (ค.) การให้อาหารทดแทนนมแม่เร็วเกินไป หรือการให้ร่วมกับนมแม่ จะขัดขวางการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และทำให้ยากต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- (ง.) ต้องระบุวิธีใช้ที่ถูกต้อง เมื่อจำเป็นต้องใช้อาหารทดแทนนมแม่
- (จ.) ต้องระบุข้อมูลค่าใช้จ่าย ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งอันตรายต่อสุขภาพ เมื่อจำเป็นต้องใช้นมดัดแปลงสำหรับทารกและอาหารทารก

4.2.2 ระบุอันตรายต่อสุขภาพของการให้อาหารทดแทนนมแม่ ที่ไม่จำเป็นและไม่เหมาะสม

4.2.3 ไม่มีรูปภาพหรือข้อความที่ชี้แนะให้ยากให้อาหารทดแทนนมแม่

4.3 ผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายจะบริจาคอุปกรณ์สื่อ เอกสารที่เป็นข้อมูลข่าวสาร และการให้ความรู้ ต่อเมื่อได้รับการร้องขอเท่านั้นและต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าพนักงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแนวทางที่กรมอนามัยกำหนด อุปกรณ์หรือสื่อเหล่านี้ อาจใส่ชื่อหรือเครื่องหมายของบริษัทที่บริจาค แต่ห้ามสื่อความหมายถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักเกณฑ์นี้ และการแจกจ่ายจะกระทำได้โดยระบบบริการสุขภาพเท่านั้น

หมวด 5

แม่และประชาชน

5.1 ห้ามโฆษณาและส่งเสริมการขายในทุกรูปแบบ ที่เกี่ยวกับอาหารทดแทนนมแม่ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักเกณฑ์นี้แก่ประชาชน

5.2 ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่าย แจกจ่ายตัวอย่างอาหารทดแทนนมแม่และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักเกณฑ์นี้ แก่หญิงตั้งครรภ์ แม่ และสมาชิกอื่น ในครอบครัว ทั้งทางตรงและทางอ้อม

5.3 เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและขอบเขตของหลักเกณฑ์ฯ นี้ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่ายต้อง ไม่โฆษณา ณ จุดขาย ไม่แจกตัวอย่างผลิตภัณฑ์หรือส่งเสริมการขาย เพื่อชักนำการขายให้ผู้บริโภคโดยตรงในระดับค้าปลีก เช่น การจัดแสดงผลิตภัณฑ์ การแจกคู่มือลดราคา การจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นพิเศษหรือถูกกว่าที่ระบุบนฉลาก การจำหน่ายผลิตภัณฑ์คุณภาพพิเศษ การขายควบแถมกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ แต่ทั้งนี้ไม่ห้ามนโยบายการขายของบริษัท ที่กำหนดราคาสินค้าให้ถูกลงอย่างถาวรหรือระยะยาว

5.4 ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายแจกสิ่งของใดๆ ที่มีลักษณะหรือสัญลักษณ์ที่สื่อถึงผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายหรือผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯนี้ แก่หญิงตั้งครรภ์ แม่และสมาชิกในครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่อาจส่งเสริมการตลาดของการใช้อาหารทดแทนนมแม่ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

5.5 ห้ามพนักงานการตลาดติดต่อกับหญิงตั้งครรภ์ แม่และสมาชิกในครอบครัว ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อส่งเสริมการตลาดของอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

หมวด 6 ระบบบริการสุขภาพ

6.1 กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย ควรมีมาตรการที่เหมาะสม เพื่อปกป้องส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ นี้ รวมทั้งการให้นโยบาย ข้อมูล และแนวทางการปฏิบัติแก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ตลอดจนการให้ข้อมูลดังระบุในหมวด 4 ข้อ 4.2

6.2 สถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขในระบบบริการสุขภาพ ต้องไม่ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯนี้

6.3 สถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ต้องไม่ตั้งแสดงผลิตภัณฑ์และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ เช่น เอกสาร โปสเตอร์ แผ่นพับ ฯลฯ ยกเว้น สื่อที่ได้รับการอนุญาต ตามหมวด 4 ข้อ 4.3

6.4 บุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข เช่น แพทย์ พยาบาลหรือบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องต้องไม่เป็นตัวแทนของผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่ายอาหารทดแทนนมแม่และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หลักเกณฑ์นี้

6.5 การสาธิตการใช้นมดัดแปลงสำหรับทารกและอาหารทารก

6.5.1 โดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเท่านั้น

6.5.2 การสาธิตให้แม่ และสมาชิกครอบครัว ที่จำเป็นต้องใช้ผลิตภัณฑ์

6.5.3 การให้ข้อมูลต้องอธิบายอันตรายของการใช้นมดัดแปลงสำหรับทารก และอาหารทารกที่ไม่ถูกต้องอย่างชัดเจน

6.6 การบริจาค และการขายราคาถูก ผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์นี้ สำหรับทารกที่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ ให้เป็นไปตามดุลยพินิจของสถาบันที่จะใช้ และหน่วยงานที่ได้รับผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ห้ามมิให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ใช้การบริจาคและการขายราคาถูกเป็นเครื่องมือการตลาด

6.7 ผู้บริจาคและสถาบันที่รับบริจาค ต้องรับผิดชอบร่วมกันกำหนดมาตรการที่สร้างความมั่นใจ ให้ทารกได้รับนมดัดแปลงสำหรับทารกและผลิตภัณฑ์ตามหลักเกณฑ์นี้ อย่างพอเพียง และต่อเนื่องตามความต้องการของทารก

6.8 เครื่องมือและสิ่งของอื่นๆ ที่มีระบุในหมวด 4 ข้อ 4.3 ซึ่งบริจาคให้สถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ในระบบบริการสุขภาพ อาจใส่ชื่อและเครื่องหมายบริษัทได้ แต่ห้ามสื่อความหมายถึงผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์นี้

หมวด 7

บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

7.1 บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ต้องปกป้อง ส่งเสริม และสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยเฉพาะบุคลากรที่ทำหน้าที่ในกระบวนการและอนามัยแม่และเด็ก ต้องเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ นี้

7.2 ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ต้องให้ข้อมูลที่เป็นวิทยาศาสตร์และเป็นความจริงแก่แพทย์ พยาบาล นักโภชนาการ และ วิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่โน้มน้าว ชักจูง และสร้างความเชื่อว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมผสมมีคุณค่าเทียบเท่า หรือดีกว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ รวมทั้งต้องครอบคลุมข้อมูลที่กำหนดในหมวด 4 ข้อ 4.2 กรณีข้อมูลของผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ ในวารสารทางการแพทย์ ต้องได้รับการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

7.3 ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย สนับสนุนการเงินและสิ่งของต่างๆ ที่จะชักนำให้ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ แก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข และสมาชิกในครอบครัว ต้องไม่รับการสนับสนุน ดังกล่าวข้างต้นด้วย

7.4 ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย แจกจ่ายตัวอย่างผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ รวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องใช้สำหรับการเตรียมหรือใช้ผลิตภัณฑ์ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ยกเว้นเพื่อการประเมินผลทางวิชาชีพในสถาน

ห้ามบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข แจกตัวอย่างผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ ให้แก่หญิงตั้งครรภ์ แม่ หรือสมาชิกในครอบครัว

7.5 ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ ต้องเปิดเผยการสนับสนุน ที่ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อการศึกษา อบรม การดูงาน กองทุนการศึกษาวิจัย และการประชุมวิชาการเป็นต้น รวมถึงสถาบันที่ผู้รับการสนับสนุนปฏิบัติงาน และผู้ได้รับการสนับสนุน ต้องเปิดเผยข้อมูลการสนับสนุนนี้ด้วย

หมวด 8

พนักงานของผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย

8.1 การให้เงินสมนาคุณ แก่พนักงานทางการตลาด ต้องไม่นำยอดการขายผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ เป็นเกณฑ์พิจารณา และต้องไม่ตั้งเป้าหมายการขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ทั้งนี้ไม่ได้รวมถึงยอดขายรวมของสินค้าตัวอื่นๆ ของบริษัท

8.2 ห้ามพนักงานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ ให้ข้อมูลความรู้แก่หญิงตั้งครรภ์ แม่ และครอบครัว ทั้งนี้ไม่รวมกรณีที่ระบบบริการสุขภาพเป็นผู้ขอมาให้ปฏิบัติหน้าที่อื่น โดยมีหนังสือรับรองจากจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

หมวด 9

ฉลาก

9.1 ฉลาก ต้องออกแบบให้สื่อถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการใช้ผลิตภัณฑ์อย่างเหมาะสม โดยไม่ขัดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

9.2 ฉลากของอาหารทดแทนนมแม่ จะต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

9.2.1 กรณีเป็นนมดัดแปลงสำหรับทารก

(ก) ข้อความว่า "สิ่งสำคัญที่ควรทราบ"

- นมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารกเพราะมีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน
- นมดัดแปลงสำหรับทารก ควรใช้ตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล หรือนักโภชนาการ
- การเตรียมหรือใช้ส่วนผสมไม่ถูกต้องจะเป็นอันตรายต่อทารก

(ข) ข้อความแสดงวิธีใช้หรือตารางแนะนำการเลี้ยงประจำวัน

(ค) ข้อความว่า "ไม่ควรเติมน้ำตาล น้ำผึ้ง หรือวัตถุให้ความหวานใดๆ อีก เพราะอาจทำให้ทารกและเด็กเล็กฟันผุและเป็นโรคอ้วนได้"

9.2.2 กรณีเป็นอาหารทารก

(ก) ข้อความว่า “สิ่งสำคัญที่ควรทราบ”

- นมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารก เพราะมีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน
- อาหารทารก ควรใช้ตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล หรือนักโภชนาการ
- การเตรียมหรือใช้ส่วนผสมไม่ถูกต้องจะเป็นอันตรายต่อทารก

(ข) ข้อความแสดงวิธีใช้หรือตารางแนะนำการเลี้ยงประจำวัน

(ค) ข้อความว่า “ไม่ควรเติมน้ำตาล น้ำผึ้ง หรือวัตถุให้ความหวานใดๆ อีก เพราะอาจทำให้ทารกและเด็กเล็กฟันผุและเป็นโรคอ้วนได้”

9.2.3 กรณีเป็นนมดัดแปลงสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(ก) ข้อความว่า “อย่าใช้เลี้ยงทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน”

(ข) ข้อความว่า “ไม่ควรเติมน้ำตาล น้ำผึ้ง หรือวัตถุให้ความหวานใดๆ อีก เพราะอาจทำให้ทารกและเด็กเล็กฟันผุและเป็นโรคอ้วนได้”

9.2.4 กรณีเป็นอาหารตามวัยสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรืออาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(ก) ข้อความ “อย่าใช้เลี้ยงทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน”

ฉลากต้องไม่มีรูปทารก ข้อความ และภาพที่สื่อความหมายของการเลี้ยงทารกในลักษณะที่ถือว่าเป็นสิ่งดีเลิศที่สุดที่พึงให้แก่ทารก ห้ามใช้คำว่า “humanized”, “maternalized” หรือข้อความ “ใกล้เคียงนมแม่ที่สุด” หรือข้อความที่มีความหมายทำนองเดียวกัน

9.3 ฉลากของอาหารทดแทนนมแม่ ต้องแสดง ส่วนประกอบที่สำคัญของอาหาร ค่าพลังงาน ชนิดและปริมาณสารอาหารต่อ 100 กรัม (หรือ 100 มิลลิลิตร) และที่พร้อมบริโภค 100 มิลลิลิตร

หมวด 10

คุณภาพ

10.1 คุณภาพของผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ เป็นสิ่งสำคัญต่อการปกป้องสุขภาพของทารก ดังนั้นผลิตภัณฑ์ฯ จึงต้องมีคุณภาพ และมีมาตรฐานสูง เป็นที่ยอมรับ

10.2 ผลิตภัณฑ์อาหารภายใต้หลักเกณฑ์ฯ นี้ จะต้องได้มาตรฐาน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยเรื่องอาหาร

หมวด 11

การนำสู่ปฏิบัติและกำกับติดตาม

11.1 กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบการดำเนินงาน การตรวจกฎหมาย กฎกระทรวง และมาตรการที่เหมาะสม ให้บรรลุหลักการและเป้าประสงค์ของหลักเกณฑ์ฯ นี้ อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคมและกรอบกฎหมาย ด้วยการประสานกับองค์การอนามัยโลก กองทุนเพื่อเด็ก แห่งสหประชาชาติ และองค์กรอื่นๆ ของสหประชาชาติ

นโยบาย มาตรการ กฎหมาย และกฎระเบียบ ที่กำหนดตามหลักการและความมุ่งหมายของหลักเกณฑ์ฯ นี้ รวมทั้งที่กำหนดต่อการผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์ ควรแจ้งให้รับรู้ทั่วกัน

11.2 กระทรวงสาธารณสุข กำกับ ติดตาม การนำหลักเกณฑ์ฯ นี้ สู่การปฏิบัติ รวมทั้งร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก กำกับ ติดตาม การปฏิบัติของระบบบริการสุขภาพ และการปฏิบัติของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ที่เป็นสมาชิกของสมาคมการค้าอาหารสำหรับทารกเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง องค์กรสาธารณสุขประโยชน์ กลุ่มวิชาชีพ และองค์กรผู้บริโภค ควรมีส่วนร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กำกับ ติดตาม และนำหลักเกณฑ์ฯ นี้ สู่การปฏิบัติ

11.3 ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย รับผิดชอบกำกับ ติดตาม และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติทุกระดับ ต่อวิธีการทางการตลาด ให้สอดคล้องกับหลักการและความมุ่งหมายของ

หลักเกณฑ์ฯ นี้ และสรุปผลการดำเนินงานของสมาคมการค้าอาหารสำหรับทารกเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

11.4 องค์การสาธารณสุข ประโยชน์ กลุ่มวิชาชีพ สถาบัน และผู้เกี่ยวข้อง รับผิดชอบที่จะ เฝ้าระวังและแจ้งข้อมูลให้กระทรวงสาธารณสุข ต่อกิจกรรมของผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ที่ ไม่สอดคล้องกับหลักการ และความมุ่งหมายของหลักเกณฑ์ฯ เพื่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ ที่เหมาะสม

11.5 ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ต้องให้คำแนะนำ ควบคุม และอบรมพนักงาน การตลาดของสมาชิก ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย ถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ฯ นี้ อย่างเคร่งครัด รวมถึงการรายงานการฝ่าฝืน และการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืน และ รายงานให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทุกปี

11.6 ประเทศไทยในฐานะสมาชิก ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานตามหลักการและ ความมุ่งหมายของหลักเกณฑ์ฯ นี้ ต่อผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลกทุกปี ตามมาตรา 62 ของธรรมนูญองค์การอนามัยโลก

ประกาศ ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2551

(นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข